

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietară: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny. Inreg. în Reg. Publ. Perioadice sub No. 10/1—1938. Trbf. Arad.

ARAD. ANUL 54. No. 186.

1939. augusztus 19. szombat.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

London:

A tiencsini problémákra vonatkozólag újabb utasításokat küldtek Londonból Craigie tokiói nagykövetségnek, aki az ügyben pénteken már tanácskozott is a japán kormány megbízottjaival. A megbeszélések során állítólag jelentős megállapodásra jutottak a tiencsini rendőri hatóságok zavartalan működésére vonatkozólag. Sugi Yama tábornok, az észak-kínai japán haderő parancsnoka kihallgatáson fogadta a sajtó képviselőit, akiknek többek között a következőket mondta: „A hadsereg folytatja előnyomulását Kínában és mindent megtesz annak érdekében, hogy a már elfoglalt területeken fenntartsa a békét és a rendet.” A tábornok a továbbiak során arra engedett következtetni, hogy kész lenne a tiencsini hadsereg részéről újabb képviselőket Tokióba küldeni, abban az esetben, ha az angolok részéről ösztönzést tapasztalna, vagyis ha az angolok átadnák a japánoknak az engedélyes területen lévő bankokban elhelyezett kínai aranyat. Arra is célozott Sugi Yama, hogy jó néven vennék a japánok, ha az angolok megtiltanák a csing-kingi kormány pénzének használatát. A Reuter ügynökség levelezője jelenti, hogy Holger Peter Krogh dán állampolgárt megölte egy kínai katona, abban a pillanatban, amikor az gépkocsijába szállt. A kínai megkérdezte tőle: „Maga Krogh?” s az igenlő válasza elövette revolverét és hat lövést adott le a szerencsétlen emberre, aki azonnal meghalt.

Páris:

A francia fővárosban arról tárgyalnak, hogy a Páris—Bucuresti légi járatot a román Lare vállalat veszi át. A tanácskozások kedvező mederben folynak. A román küldöttséget a legszívélyesebben fogadták a francia légügyi hatóságok. Azért bír nagy fontossággal ez a megbeszélés, mert különösen ma, a román—francia légi összeköttetés nagy jelentőségű. Légi úton a két főváros között hét órai járásra zsugorodik össze az ut és ezt a távolságot egy nap alatt tehetik meg az utasok, ami nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a francia—román barátság még inkább kifejlődjék. Kereskedelmi szempontból is igen nagy jelentőséggel bírnak ezek a megbeszélések, mivel a francia légi társaságnak már eddig is ez volt az egyik leghosszabb járata és az Air France most lemond róla, de ezzel szemben kéri a Larest, hogy engedje át nekik a Bucuresti—Konstantinápoly közötti légi járatot. Amennyiben a légügyi tanácskozás eredménnyel végződik, Istanbul és London között — Bucurestin keresztül — egy nap alatt tehetik meg az utasok az utat. A román légi társaság viszont a marseille-i járatot kérte a maga számára, hogy ezáltal közvetlen összeköttetést nyerjen a Fekete tengerrel, vagy is Constantától a Földközi tengerig, Marseille-ig, ahonnan a tengerentúli járatok repülőgépei indulnak. A Páris—Bucuresti vonalon már ebben az évben megkezdene a forgalom lebonyolítását a Lare.

Madrid:

A Madridban megjelenő „A. B. C.” című lap „Békepolitika” címmel cikket közöl, amelyben többek között ezeket írja: Spanyolország nem megy háborúba egy ország ellen sem. Spanyolország minden erejét arra használja fel, hogy megoldja saját kérdéseit.

Amsterdam:

Gazdasági körökben elterjedt hírek szerint a Mendelssohn és Társa Bankház ellen megindítják a csődeljárást. A holland pézsbancot ez a csőd érzékenyen érinti, mert most kitűnt, hogy több holland bank jelentős összegeket hitelezett a Mendelssohn Bankháznak.

Megoldási tervezetet vitt Rómába a francia nagykövet

Ciano gróf kihallgatáson fogadta az angol és amerikai nagyköveteket — Folyik a Vatikán békeakciója

Csáky gróf magyar külügyminiszter Rómába repült

London. A Vatikán béke-kezdeményszeről feltűnő formában számol be a Times. A lap szerint Papee dr. vatikáni lengyel nagykövet a napokban hosszas tanácskozást folytatott Maglione bíboros államtitkárral. Ugy tudják, hogy ez a tanácskozás rendkívüli jelentőségű. A Vatikán diplomáciai tevékenységét a legszigorubb titoktartás jellemzi.

Oslo. Az interparlamentáris unió pénteki értekezletén Hamilton Fish, az Egyesült-Államok kiküldöttje szólalt fel és kijelentette, hogy a danzigi kérdést háború nélkül is meg lehet oldani. Előterjesztette ezután ismeretes harmincnapos fegyverszüneti tervezetét, majd azt mondta, hogy a mai időkben mindenképpen meg kell kísérelni a nemzetközi viszályok tárgyalás útján való megoldását. Az értekezlet Kennedy, az Egyesült-Államok londoni ügyvivőjének felszólalásával ért véget, aki közölte, hogy semmiféle erőszakitástól sem szabad visszariadni, amikor arról van szó, hogy a békét kell megmenteni.

I.

Erőfeszítések a békés megoldásra

A figyelem Rómára összpontosul

Róma. Ciano gróf külügyminiszter kihallgatáson fogadta a római angol és amerikai nagyköveteket. Francois Poncet római francia nagykövet csütörtökön érkezett vissza az olasz fővárosba és előreláthatóan ma, vagy holnap ő is felkeresi a külügyminisztert. Ezt a hírt megerősíti a párisi Jour című lap is és hozzáteszi, hogy a római francia nagykövet Ciano gróffal való eszmecsereje előtt megbeszélést folytatott a római angol és lengyel nagykövetekkel. Híre járt annak, hogy

a francia nagykövet, aki Párisból való elutazása előtt kihallgatáson jelent meg Daladier miniszterelnöknek és Bonnet külügyminiszternek, tervet vitt magával Rómába és ezt haladéktalanul közölni fogja az illetékes ténvezőkkel.

Ezt a hírt azonban egyelőre nem lehet ellenőrizni.

Az olasz sajtó megállapítja, hogy a nemzetközi sajtó figyelme a danzigi események kapcsán Róma felé fordul. Nagy figyelmet kelt az a megbeszélés, amelyet

az olasz külügyminiszter a római angol nagykövettel folytatott.

A Popolo di Roma megállapítja, hogy angol politikai körökben ennek a tanácskozásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak. Hír szerint ugyanis

Ciano gróf megvilágította az angol nagykövet előtt a Salzburg után kialakult új helyzetet.

Az angol fővárosban nagy érdeklődéssel figyelik, hogy milyen eredménnyel végződnek a római diplomáciai tanácskozások. Azt hiszik, hogy a jelenlegi sötét helyzetben ismét az Örök Városban fog kigvulladni az első fény.

Franasovici varsói román követ tárgyalásai Beck külügyminiszterrel

Varsóból jelentik: Chadovszky danzigi lengyel főbiztos tegnap Varsóba utazott, ahol nyomban Beck lengyel külügyminiszterrel jelent meg kihallgatáson. Később Beck hosszabb kihallgatáson fogadta a varsói francia követet, majd pedig Franasovici varsói román nagykövetet.

Párisból jelentik: Daladier miniszterelnök tegnap hosszabb megbeszélést folytatott a római francia nagykövettel, aki tájékoztatta a kormányelnököt az olasz kormányának Danzigot illető telfogásáról.

London. Az angol lapok a béke veszélyeztetését látják fenforogni és a Daily Mail megállapítja, hogy Lengyelország életbevágó érdekei vannak veszélyeztetve. Danzig erőszakos bekapcsolása a birodalomba azt jelenti, hogy elvesztette minden alapját a nemzetközi stabilitás és a bizalom.

Páris. Szinte valamennyi lap biztatja a kormányt, hogy

ne mutasson engedékenységet a tengerhatalmakkal szemben.

— Nem vagyunk 1938. szeptemberében — írja a Petit Parisien.

Chamberlain kedden visszatér Londonba

London. Chamberlain miniszterelnök augusztus 22-én, kedden visszatér Londonba. Megérkezése után Halifax lord külügyminiszterrel, Sir John Simon kincstári kancellárral és Samuel Hoare belügyminiszterrel tanácskozással ül össze, hogy megvizsgálja az általános nemzetközi helyzetet. Ha a tanácskozásokat nem tudják befejezni kedden, úgy Chamberlain miniszterelnök továbbra is Londonban marad és csak később tér vissza nyári üdülőhelyére. Ugy tudják, hogy a hónap végén a miniszterelnök látogatást tesz az angol uralkodónál.

II.

A német—magyar—olasz tanácskozások

Nem tanácskozott se Hitlerrel, se Ribbentroppal a magyar külügyminiszter

Berlin. Berchtesgadenből érkezett jelentés szerint Hitler kancellár tegnap állítólag fogadta Csáky magyar külügyminisztert. Frick dr. birodalmi belügyminiszter, akinek Csáky gróf a vendége, autóján Berchtesgadenbe vitte a magyar külügyminisztert. Német hivatalos helyről félreérthetetlenül cáfolják azt a hírt, hogy Csáky magyar külügyminiszter másodszor is megjelent Ribbentrop külügyminiszternél, de ugyanugy cáfolják a Hitiernél tett látogatás hírére is.

London. A reggeli londoni lapok részletes tudósítást közölnek Csáky magyar külügyminiszter salzburgi tartózkodásáról. A Daily Telegraph szerint Bécsben csütörtökön az a hír terjedt el, hogy a magyar külügyminiszter csütörtökön délután meglátogatta Hitler birodalmi vezért. Ezt a hírt azonban később határozottan megcáfolták.

A Frick német belügyminiszter vendégként Salzburgban nyaraló gróf Csáky István magyar külügyminiszter fogadta a Budapesten megjelenő „Függetlenség” című lap munkatársát, akinek elmondotta, olyan kitűnően érzi magát Salzburgban, hogy még nem is gondol a hazatérésre.

— Kizárólag magánemberként vagyok itt, folytatta a magyar külügyminiszter — és semmiféle tárgyalást nem folytattam és nem is folytatok. A külföldi sajtóban elterjedt híreket ismerem. Már nem is csodálkozok ezen a fantaszítákon, csak azon csodálkozom, hogy ezek az urak arra sem képesek, hogy legalább valami újat találjanak ki, mert csak ismétlik a régi híreket, amelyek személynemmel kapcsolatban már pontosan egy évvel ezelőtt forgalomba kerültek.

A „Függetlenség” a magyar külügyminiszter nyilatkozatával kapcsolatban megállapítja, hogy a tengelyhatalmak határozott és egyenes magatartása következtében a nemzetközi válság az utóbbi időben érezhetően enyhült, ami jócskán teszi a reményt a békés megoldásokra.

Ciano gróf játékos szerepe a lengyel—német viszályban

Newyork. A Newyork Times jelenti: Rómából érkezett hírek arra engednek következtetni, hogy

Ciano gróf mérsékletre és engedékenységre bírta rá berchtesgadeni megbeszélésein Hitler kancellárt.

Olaszországban tisztán látják azokat a nehézségeket, amelyek egy esetleges háború kitörésekor Olaszországban keletkeznének. Olaszország kedvezőtlen stratégiai helyzetben van, határait nem védi Siegfried-vonal, mint Németország. Az ország nehezen tud védekezni ellenséges támadással szemben. A legutóbbi hadgyakorlatok bebizonyították, hogy egy Franciaországból benyomuló hadsereg könnyen átszakíthatja és felgöngyölítheti az olasz frontot. Ezekon kívül a tengerparton fekvő nagy városok nem védekezhetnek kellőképpen ellenséges légitámadás, vagy flottatámadás ellen. Az olasz külügyminiszter — jelenti a Newyork Times tudósítója — vegyes érzelmekkel tért vissza Rómába, ahol

nem lelkesednek egy esetleges háborúért, amelyet német érdekekért kellene folytatni.

Lengyelország bizik Magyarország szolidaritásában

Sopronból jelentik: A soproni szabadegyetem keretében tegnap feltűnést keltő előadást tartott Brestovsky lengyel professzor, a Lengyel Tudományos Akadémia tagja. Ennek az alapjában véve tudományos látszatú előadásnak, politikai jellege volt és élénken felügyelt rá az egész magyar közvélemény.

Brestovsky arról beszélt, hogy Lengyelor-

szág a világháború után visszaszerzett függetlenségét és szabadságát látja most veszélyeztetve. Lengyelország területének hetvennégy százaléka a Keleti-tenger vizeire irányítja gazdasági életét és kereskedelmi forgalmát.

Az életlehetőség Iránya számára az az út, amely a tengerhez vezet, Danzig elvesztése ezért jelentene Lengyelország gazdasági összeomlásával.

Ami esetleg más népek számára romantika, mert minden ország számára becsület kérdése területének érintetlensége, addig Lengyelország Danziggal él, vagy hal. Ha lehet arról beszélni, mely vonatkozásai vannak a népi érzelmeknek a népi érdekekre, akkor meg kell tudnia a világnak, hogy nincs az az eldugott lengyel falu, amelynek lakosa ne lenne tisztában azzal, hogy mit jelent számára a tengerhez vezető korridor.

Rómába repült a magyar külügyminiszter

Münchenből jelentik: Gróf Csáky István magyar külügyminiszter a német kormány által rendelkezésére bocsájtott repülőgépen Rómába

utazott. A magyar külügyminisztert szállító repülőgép délután 4 órakor szállt le a római repülőtéren.

III.

A danzigi vita

Német csapatok felvonulása Szlovákiában

London. Az Evening News jelenti: A német kormány formailag elismerte Szlovákia függetlenségét, sőt diplomáciai megbízottat is küldött Pozsonyba. Ez azonban nem tartja vissza a harmadik birodalmat, hogy Szlovákia területét katonailag teljesen okupálja. A német csapatok a lengyel határ felőli szakaszokon elfoglalták az összes stratégiai pontokat. Pozsonyban egy német hadtest főparancsnoksága székel.

A Timesnek jelenti Pozsonyból: A szlovák főváros feletti parancsnokságot egy német tábornok vette át. Szlovákián keresztül az ösz-

szes országutakon teljesen harcszerűen felszerelt német ezredek haladnak a határ felé. Az országutakon szinte szakadatlan sorban haladnak a német gyalogezredek, a lovasság, a gépfegyveres tagok, a tankok és a műszaki csapatok. Negyvennyolc órai időtartamra minden magánközlekedést betiltottak a lengyel határ felé vezető utszakaszokon.

Varsóból jelentik: Berlimből érkezett táviratok szerint a német államrendőrség házkutatást tartott a németországi lengyelek uniójának székházában, valamint a szláv bank helyiségében is. Mindkét helyiséget lezárták és lepecsételték.

Ahogy a Hitler—Burghardt-találkozó lefolyt

London. A Daily Express szerkesztőségének vezetője a leghitelesebb forrásból értesült arról a beszélgetésről, amely az utóbbi napokban Hitler birodalmi vezér és Burghardt danzigi népszövetségi főbiztos között folyt le. Eszerint Burghardt Försterrel, a danzigi nemzeti szocialisták vezérével együtt hajtatott fel a Berghoffba, ahol Hitler villájának bejáratánál várta őket. Burghardt megkapta a lenyűgöző kilátás és ennek kifejezést is adott. Hitler azt válaszolta, hogy itt szeretne élni ebben a nagy békeidőben, csendben és nyugalomban a haláláig. Burghardt erre megjegyezte, azt hiszi, hogy

a világ békéje Hitler kezében nyugszik.

— Egyáltalán nem — válaszolta a német birodalmi vezér. — Nem az én kezében nyugszik a béke.

Igaz, én kívánom a békét, csak hogy vannak olyanok, akiknek nem kell a béke.

Hitler ekkor valamilyen üzenettel kiküldte Förstert és négyszemközt maradt Burghardt-tal. A birodalmi vezér elmondotta ekkor, hogy az ő terve az, hogy

Danzigot Németországhoz csatolják, de olyan módon, hogy a lengyelek a várost továbbra is szabad kikötőnek használhassák. A lengyelek megtartanák itt összes kiváltságait, míg a korridoron egy lengyel és német autó-ut vezetne keresztül.

— Hiszen mindenki tudja — fejtette Hitler — hogy Németországnak mennyire

Nem titkolja az előadó, hogy a barátság, amely történelmi hagyományokra épült Lengyelország és Magyarország között a magyar nép lelkében is meggyőződésévé érte a lengyel barátságot. A lengyel nép feltétel nélkül bízik abban, hogy nem jöhetnek olyan körülmények, amelyekben Magyarország szembeforduljon a lengyel függetlenség és szabadság érdekeivel.

Danzig ma a világpolitika szemében holmi elintézhető probléma. Elintézhető békésen, de lehet, hogy csak fegyverekkel. De Lengyelország számára nem külpolitikai kérdés ez, hanem élet vagy halál. Így gondolkoznak azok, akik a diplomáciai mesterkedések eszközeivel próbálják megoldani ezt a kényes kérdést.

Változatlanul barátságos az olasz—magyar viszony

A Rador budapesti keltezésű jelentése szerint a Stefani-ügynökség jelenti a „Pesti Ujság”-nak azzal a hírével kapcsolatban, hogy Csáky István magyar külügyminiszter minden valószínűség szerint Rómába utazik, hogy olasz hivatalos körök szerint Olaszország és Magyarország között változatlanul baráti kapcsolat áll fenn és ennek folytán lehetséges, hogy Csáky külügyminiszter valóban eljuttogassa az olasz fővárosba.

szüksége van a lengyel buzára. Németország Kelet felé szabad kezet akar, de olyan módon, hogy a nyugati hatalmak érdekeit és integritását tiszteletben tartja.

Közben folyton hangoztatta, hogy *nem akar mást, mint békét.*

— Erős a meggyőződésem — mondotta — hogy Lengyelországgal meg tudnánk egyezni. Csak az ilyen közvetlen tárgyalásoknak van gyökér hiva. Nem hiszek a nemzetközi értekezletekben.

Módomban és hatalmamban van, hogy épp olyan békés megegyezést kössék most is, mint amilyent az olasz Tirol dolgában kötöttem. Nagyon szeretnék Lengyelországgal megegyezni az én terveim és felfogásom értelmében. Ez a megegyezés talán népszerűtlen volna, csak hogy nekem módomban van népszerűtlen terveket is keresztül vinni.

Burghardt ekkor megkérdezte, vajon lehetségesnek tartja-e a megegyezést most. Is Németország és Lengyelország között az általa javasolt alapon. A kancellár vállat vonogatva mondotta:

— A lengyelek már nagyon belemásztak dolgokba.

Burghardt abban foglalta össze benyomását, hogy

Hitler el akarja kerülni a háborút, de nem fog többé eltérni további incidenseket

Veszedelemes betörőt fogott a tordai rendőrség

Kolozsvárról jelentik: A tordai rendőrségnek sikerült elfognia Erdély egyik leghíresebb betörőjét, aki a nyár folyamán behatolt báró Horváth Miklós dr. tordai lakásába, ahonnan közel három negyed millió értékű ékszert lopott el. Ugyanakkor magával vitt százezer lej értékű értékpapírt is. A betörőt Balogh Kálmánnak hívják, foglalkozására mézve kertész és ez év januárjában szabadult ki a börtönből, Nagvenyedrőt, ahol 12 évig ült. Kihallgatása során elmondotta, hogy a bárótól ellopott ékszereket kolozsvári ékszerészeknek adta el. Vallomása alapján a kolozsvári rendőrség letartóztatta Szilágyi Márton ékszerészt, akinek a Ferdinand-köruton van az üzlete.

Nincsen semmi kétség:

hogyan

NIVEA CREME

nem pótolható semmilyen „Luxus- vagy Csoda-Creme”-vel, sem pedig utánzattal. Nincsen az egész világon még egy krém, mely a bőrápoló Euceritet tartalmazná. Ezért vásároljon kizárólag csak NIVEA-Creme-t és nem más!

Már a közeljövőben

Továbbra is folyósíthatja a kormány a bizonyítványok hiányában beszüntetett nyugdíj-fizetéseket

A magyar népközösség központi felhívása az állampolgársági listákba való jelentkezésre

A Magyar Népközösség központi irodája Kolozsváron ismételt felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy saját jófel fogott érdekében **mielőbb kérjék az állampolgársági névjegyzékbe való felvételüket.**

Törvényadta jogunkat csak abban az esetben tudjuk érvényesíteni, ha a magyar társadalom is megmozdul és segítséget nyújt a hontalanoknak. Eppen ezért különösen a magyar falvak vezetői tartásuk kötelességüknek a felvilágosító munkát, nézzenek utána, hogy kik azok a magyar emberek, akik nem szerepelnek az állampolgársági listában s tudassák velük, hogy lehetőség adatott jogos kérésük teljesítésére. Egyben fel-szólítunk minden jelentkezőt, hogy

az esetleges visszautasításokat vagy sérelmeket azonnal hozzák a Népközösség tagozati irodáinak tudomására.

Megjegyezni kívánjuk, hogy a törvényt követő igazságügyi miniszteri rendelet a félreértések egész sorozatára nyújt lehetőséget és éppen ezért megtörténtek a szükséges lépések a kérdés végleges tisztázása érdekében.

A Népközösség vezetősége egyébként is szívesen helyez arra, hogy

az állampolgársági bizonyítványok hiányában beszüntetett nyugdíj-folyósításokat a kormányzat mielőbb teljesítse.

E célból már ezidőig is számtalan esetben járt el az illetékes helyeken. Az új állampolgársági törvényre való hivatkozással, mely lehetőséget biztosít az ily irányú jogsérelmek megszüntetésére, — beadvánnyal fordult a kormányhoz, valamint a kolozsvári királyi helytartósághoz, hogy addig is, amíg a honosítási eljárás befejezést nyer,

folyósítsák a nyugdíjakat.

Kérését az alábbi 106-988 számú 1936. nov. 26-án kelt igazságügyi miniszteri rendeletre alapozza:

„1931—1939. sz. beadványára van szerencsém közölni, hogy a csatolt területeken az állampolgársági listából kimaradt olyan egyéneknek, akik a nyugdíjintézet tagjai voltak, továbbra is folyósítani lehet a nyugdíjikat, amennyiben kimaradásukat, valamint törvényes jogait az illetékes közigazgatási hatóságok részéről igazolni tudják. Magától értetődő, hogy ez a bizonyítvány semmi egyéb jogot nem szolgáltat, mint a nyugdíj kifizetésére. DJUVARA s. k. miniszter, DUMITRESCU s. k. igazgató.”

Az ügyvel kapcsolatosan azóta nem jelent meg más rendelkezés. A kérdés kedvező elintézése tehát most kizárólag a kormány magatartásán múlik.

Bánffy Miklós gróf és Szász Pál dr. Calinescu miniszterelnöknél

Itt írjuk meg, hogy Bánffy Miklós gróf és dr. Szász Pál, a magyar kisebbség parlamenti képviselői tegnap megjelentek Armand Calinescu miniszterelnöknél és köszönetüket fejezték ki az állampolgársági törvény kibocsátásáért, amely lehetővé teszi az utólagos felvételre vonatkozó jelentkezést és általában azért a bánásmódot,

amelyben a Romániában élő magyarság részesül. A köszönetet írásban is kifejezésre juttatták.

Kolozsvárról jelenik az Aradi Közlöny tudósítója: A kisebbségpolitikai vonatkozású események, kapcsolatokban a magyarság vezetői tanácskozásokat folytattak Armand Calinescu miniszterelnökkel és a szakminiszterekkel. A romániai Magyar Népközösség központja a tárgyalásokkal kapcsolatosan a következő hivatalos közleményt bocsátotta ki:

„Az utóbbi idők kisebbségpolitikai vonatkozású eseményei szükségessé tették, hogy a magyarság vezetői érintkezést keressenek a kormány felelős tényezőivel. Ennek következtében

az elmúlt nap gróf Bánffy Miklós és Szász Pál dr. szenátorok együttes kihallgatáson jelentkeztek Armand Calinescu miniszterelnöknél.

A megbeszélések során részletesen ismertették né-

pünk mai helyzetét és az abból tolyó jogos kíván-ságokat. Az 1939. július 27-én megjelent állam-polgársági törvénnyel kapcsolatosan emlékiratot nyújtottak át, amely utal arra, hogy a törvényt értelmező igazságügyi miniszteri rendelet nem egy-zik a törvény határozott intézkedéseivel és szelle-mével. Kérték Armand Calinescu kormányelnököt, hogy a kormány az ügy érdekében haladéktalanul tegye meg a szükséges intézkedéseket és módo-sítsa a rendeletet.

„Ezt az alkalmat felhasználták még arra is, hogy elismerésüket nyilvánítsák a törvény megje-lentetéséért, amelynek gyakorlati jelentősége ter-mészetesen a végrehajtás módzataitól függ.

„Armand Calinescu miniszterelnök nagy fi-gyelemmel tanulmányozta az emlékiratot és vála-szában kifejtette, hogy

rövidesen intézkedik a törvény végrehajtási utasítása érdekében és az igazságügyi minisz-teri utasítások a törvény szellemét fogják kö-vetni.

A másik emlékiratban a magyarság vezetői azt javasolták, hogy népünk a közigazgatási vá-lasztásokban a nemzetiségi arányszám alapján vegyen részt, ami természetes igény.

„Ugy a kormányelnök, mint a szakminiszte-rek magukévá tették a javaslatot, amelyet részle-tes tárgyalások követnek. Calinescu miniszterel-nökkel és a szakminiszterekkel folytatott tárgyalás azt a benyomást keltette, hogy jogunk van a tár-gyalások eredményében bizni.”

Félmillió leies hiányt talált

a váratlan vizsgálat a borosjenői postahivatalban

Nagyarányu visszaélés nyomára jöttek rá az aradmegyei Borosjenő községbeli postahivatalban. Néhány nappal ezelőtt ugyanis az aradi postafőnökségnek, amelynek a borosjenői postahivatal hatáskörébe tartozik, feltűnt, hogy az ottani postafőnök nem küldte be a szabályzat előírásainak megfelelően a nála összegyűlt nagyobb pénzüsszeget. Az esetről jelentést tettek a temesvári kerületi postafelügyelőségnek, ahonnan tegnap Jonescu mérnök Vasile Fica ellenőrt küldte ki a borosjenői postahivatalba, ahol elszámolásra szólította fel Sida Nicolae postafőnököt. Ez kijelentette, hogy a pénztárszekerény kulcsai nincsenek nála és ezért lakására megy a kulcsokért. Onnan azonban nem tért vissza, hanem levelet küldött, amelyben közölte, hogy a hivatali pénz-

ből saját céljaira költött és amennyiben az el-tulajdonított összeget nem tudja pótolni, úgy öngyilkosságot követ el. A postai felügyelő a levél vétele után nyomban Sida után küldött, de azt már nem találták otthon, mert időközben ismeretlen helyre távozott.

A leleplezés után nyomban kezdetét vette a hivatali rovincsolás és az eddigi hozzávetőleges megállapítás szerint a megtévedt fiatal postafőnök közel félmillió lejt költött el a posta pénzből. Egyesek szerint a józanéletűnek és kitűnő tisztviselőnek ismert fiatal tisztviselő, akit néhány hónappal ezelőtt helyezték az aradi központból a borosjenői postahivatal élére, az utóbbi időkben nagy összegekben kártvázott és a kártvacsatákban állandó veszteségei voltak.

Incidens a román—magyar határon

Bucuresti. A félhivatalos távirati iroda je-lenti: Szalonta közelében az ateasai magyar—román határponton incidens játszódott le, mely-nek körülményeiről a következő jelentés ér-kezett:

Egy határőrjárat az ateasai magyar—román ha-tárponton ellenőrző uton volt. A Borna közelé-ben lévő szőlőknél az őrségre tüzelni kezdtek. A golyók egy határőr-katonát hátán találtak el és ez nyomban meghalt. Egy szakaszvezetőt oldal-fegyverrel súlyosan megsebesítettek, egy szanitéc-katona pedig eltűnt. A helyszínen több töl-tényhüvelyt találtak, melyek a magyar hadsereg-ben használatos löfegyverből valók. Chiosa Ni-colae szakaszvezető kihallgatása során elmon-dotta, hogy a román területen tartózkodó négy magyar katona beszélgetni kezdett az őrjárat-tal, miközben a kukoricásból hat másik magyar ka-tona tüzelni kezdett a román őrjáratra. A küz-

delmet a lábnyomokból is meg lehet állapítani.

A határincidenssel kapcsolatban a román kormány jegyzéket intézett a ma-gyar kormányhoz, amelytől sürgős választ kért az incidens körülményeire vonatkozóan és vegyes bizottság kiküldését javasolta

Újabb jelentés szerint a magyar kormány a javaslatot elfogadta és a vegyes bizottság szom-bat délelőtt 11 órakor ül össze.

URANIA Tel.: 12—32.

Két slágerfilm egy műsorban:

I. Mo'nár Ferenc szellemes vigiátéka

„A nagy szerelem”

Myrna Loy és William Powell.

II. Jeanette MacDonald és Eddy Nelson legkedvesebb filmje

„Vad-nyugat leánya”

8-kor mérsékelt helyre: 12-kor

E. órák 8, 6 és 9 órakor

Angol folyóiratok Románia helyzetéről

Londonból jelentik: A *Cavalcade* című angol folyóirat legutóbbi száma két oldal, több fényképpel ellátott, alapos adatokkal felszerelt cikket közöl a napirenden lévő romániai kérdésekről. A cikk főcíme: „Miért támogatja Nagybritannia Romániát”. Alcím pedig: „Carol király országa az európai helyzet kulcsa”. A cikk írója bevezetőjében megemlíti, hogy Románia egyike azon országoknak, amelyeknek függetlenségét Anglia garantálta. Ez az ország — írja a cikk — a jövőben igen sűrűn fog szerepelni a világlapok első oldalán. A továbbiakban a cikk írója beszámol a jelenlegi politikai helyzetéről, kiemeli azokat az erőfeszítéseket, amelyeket Öfelsége II. Carol király és Calinescu Armand miniszterelnök katonai, társadalmi, művelődési, gazdasági és különösen a falusi lakosság érdekében elkövet. Az elért eredmények a külföldnek kitűnő válaszul szolgálnak.

A lap közli Öfelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda fényképét, valamint a főváros egyes részleteiről felvett felvételeket, többek között azt a jelenetet, amikor a főváros népe az alkotmány megszavazására várakozik. Térképet is közöl a lap, amely Nagybritanniának kelet- és délkelet-európai politikai befolyását illusztrálja.

Egy másik angol folyóirat, a *Great Britain and the East* ugyancsak hosszú cikket közöl az országról, amelyben elismeréssel ír az általános előrehaladásról és fejlődésről, amelyen Románia átment.

A levelek magyarnyelvű címzésének ügye

Az egyik erdélyi napilap augusztus 17-ik száma aradi keltezéssel a következő értesüléseket közölte: „Arad, (aug. 16.) A temesvári postaigazgatóságtól Aradra érkezett értesítés szerint a jövőben a belföldi leveleken mellőzni kell a román nyelvű címzéseket és megszólításokat. (Tekintetes, nagyságos, méltóságos urnak stb.), illetve ez esetben két leles póttelék fizetendő, mert máskülönben a leveleket nem kézbesítik.” A fenti hirdással kapcsolatosan a Népközösség kérdést intézett a kolozsvári postahivatal főnökéhez, (Dirigentele Antonescu), aki a következő felvilágosítást nyújtotta:

A „Buletin P. T.” 22. számában a reklámokra vonatkozó rendelet főbbek között ezeket tartalmazza:

„Hasonlóképpen reklámnak tekintetnek és min. ilyenek kezelhetnek az idegen nyelven írott feladói címek, mivel az alantasabb s kezelő személyzet nem ismeri ezeket a nyelveket, tehát nincs lehetősége arra, hogy felül is vizsgálja az irrottakat.”

Antonescu postafőnök szerint ez csak a foglalkozást megjelölő szavakra (ügyvéd stb.) vonatkozik és nem a címben használatos olyan megnevezések kifejezésekre, mint pl. „nagyságos”, „méltóságos” stb. Ennek következtében csak a foglalkozást megjelölő szavak esnek a két leles reklámtaxa alá. Világosan látható tehát, hogy a postai reklámok téves értelmezéséről van szó, ami sok félreértésre adhat alkalmat. Eppen ezért a Népközösség a posta vezérigazgatóságához fordult, hogy haladéktalanul tisztázza az ügyet, s utasítsa alantas közveit a reklámok ellenőrzésére és nem pedig az anyanyelvünk természetesen és jogos használatának pótdíjjal való sújtására.

Leesett az ágyáról és — belehalt

Rendkívüli haláleset Kolozsváron

Kolozsvárról jelentik: Különös haláleset történt az elmúlt éjszka Kolozsvárt. Péter Dezső 31 éves szabómester aivás közben leesett az ágyról. Hozzátartozói a zuhanás zájára felriadtak, hozzásiettek s ekkor Péter Dezső közölte, hogy rendkívül rosszul érzi magát. Elmondotta, hogy azt álmodta, mintha a vízbe fulladna, vergődött és nyilván ennek következtében esett le az ágyról. Néhány perc múlva Péter Dezső elvesztette eszméletét. Hozzátartozói a kórházba szállították, ahol megállapították, hogy akkor, amikor az ágyról leesett, agyrázkódást szenvedett. Péter Dezső röviddel kórházba szállítása után meghalt.

A Népközösség központi irodája közli:

A nemzetnevelésügyi minisztérium rendeletileg utasította a tanfelügyelőségeket és iskolákat a szülők iskolaválasztási jogának tiszteletben tartására

Filó Ferenc dr. országgyűlési képviselő közbenjárt a székely közbirtokosságok vadászterületeinek bérleti szerződéseinek ügyében is

Kolozsvár. A nemzetnevelésügyi miniszter 20 perces kihallgatáson fogadta a fővárosban tartózkodó Filó Ferenc dr. országgyűlési képviselőt, akit biztosított arról, hogy a jövőben s így a küszöbön álló iskolai év kezdetén megtörténő beiratások alkalmával a szülők teljesen szabadon gyakorolhatják iskolaválasztási jogukat. Ennek biztosítása céljából rendeletet bocsátott ki, melyben utasította nemcsak a tanfelügyelőségeket, de azok útján az állami elemi iskolák igazgató-tanítóit is, az 1938. évi kisebbségi statutum vonatkozó rendelkezéseinek szigorú betartására, annak kihangsúlyozása mellett, hogy kizárólag a szülők nyilatkozata szolgálhat irányadóul arra, hogy az iskolaköteles gyermek az állami, vagy a felekezeti iskolába irattassék be.

A felekezeti iskolák létesítésére vagy újbóli megnyitására irányuló kérések minden év

szeptember 15-től december 31-ig adandók be a közoktatásiügyi minisztériumhoz, mert ezen az időpontra hozandó intézkedések — a törvény intézkedéseinek megfelelően — csak a következő iskolai évvel léptethetők életbe.

Filó Ferenc dr. képviselő a földművelésügyi minisztérium vadászati igazgatóságánál szövegeltette, hogy a minisztérium a székely közbirtokosságok tulajdonát képező vadászterületek bérbeadására vonatkozó szerződéseket hivatalos lap 191. számában közzétett rendelet-törvény alapján megköti anélkül, hogy az érdekelt tulajdonos közbirtokosságok véleményét előzetesen kikérné. A vadászati igazgatóság azt a kijelentést tette, hogy a minisztérium indokolt esetekben él ezzel a joggal, hogy a már megkötött bérleti szerződéseket hatálytalanítsa, vagy módosítsa, amennyiben a vadászterületek tulajdonosai ez irányban elfogadhatóan indokolt előterjesztéssel élnek.

A modern háziasszony akadémiája lesz a budapesti Őszi Vásár

Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a családanyák idejük túlnyomó részét még ma is a főzéssel és a takarítással töltik el. Ez a körülmény indította az augusztus 31-én kezdődő budapesti Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár rendezőségét arra, hogy egy egész hatalmas nagy csarnokot kizárólag modern háziasszonyt képző akadémiává rendezzen be. Itt állítják ki azokat a legmodernebb gépeket és eszközöket, amelyek a háziasszonyok munkájának megkönnyítésében a technika legújabb vívmányait jelentik s amelyekről — mert állandóan üzemben lesznek, mindenki megtanulhatja a legcélszerűbb házvezetés módját és megismerheti annak eszközeit. Ebben a teremben lesz az egészen nagyszabású asztalterítési verseny minden alkalomra való terített asztalok hosszú sorával. Itt tartják meg a rendkívül nagy érdeklődéssel várt nemzetközi főzőversenyt, amelynek keretében minden nemzet ételkülönlegességeit elkészítik és fel is szolgálják a látogatóknak. Itt lesz a befőzési verseny, amely szintén egészen újszerű befőzési és konzerválási módokkal ismerteti meg az érdeklődőket és itt híralják el a receptpályázatot, amelynek díjnyertesei ugyancsak elkészítik és felszolgálják.

Egyébként a vásár keretében több mint 500 kiállító hét csoportban mutatja meg, hogy milyenek a legújabb háztartási és lakberendezési cikkek. A vásár augusztus 31-től szeptember 11-ig tart, de a külföldi közönség már augusztus 21-től kezdve igénybe veheti a jelentős utazási és vízumkedvezményeket és vízum nélkül lépheti át a magyar határt. A kedvezmények igénybevételére jogosító utazási igazolványokat mindenfelé árusítják már az utazási és menetjegyirodák.

Pénzügyminisztériumi körrendelet az egyházi vagyonok illeték-egyenértékadója ügyében

A püspökségek, egyházközségek és egyházi intézmények illeték-egyenértékadója csak akkor hajtható be, ha a fellebbezési bizottságok határozata jogerőre emelkedett

Bucuresti. Az illeték egyenértékadó ügyében csütörtökön a magyar egyházakat közelről érintő fontos körrendeletet küldött szét a pénzügyminisztérium. A körrendelet utasítja a pénzügyi hatóságokat, hogy csak végleges döntés esetén lehet egyházi vagyonokat végrehajtani illeték egyenértékadó miatt.

Az illeték egyenértékadó életbeléptetése óta az egyházi vagyonokra, egyházi ingatlanokra is tetemes adót vetettek ki. Gyakran megtörtént, hogy az ingatlan értékét a forgalmi érték sokszorosára vették fel és így az egyházak nehéz helyzet elé kerültek. Az egyházak természetesen jogorvoslattal élve, fellebbeztek. A kéréseket a fellebbezési bizottságokhoz adták be. Ezek a bizottságok több helyen méltányolták is az előterjesztett adatokat és le is szállították a kivetett adót.

A hivatali eljárás technikai nehézségei miatt hónapokat vett igénybe sokszor, míg a fellebbezési bizottság döntése a kivetési és behajtási hivatalokon keresztül az illetékes adóhivatalhoz, illetve a végrehajtási közeghez érkezett.

Közben sok helyen már végrehajtást rendeltek el és nemcsak az egyházak, de papok és egyházi vezetőférfiak vagyonait is lefoglalták.

Gvárfás Elemér dr. és Bartha Ignác dr. most kihallgatáson jelentek meg a pénzügymi-

nisztérnél és teljes részletességgel feltárták a visszas helyzetet.

Constantinescu pénzügyminiszter felismerve a kérdés fontosságát, nyomban intézkedett.

Csütörtökön már szét is küldötték a pénzügyminisztérium augusztus 16-án kelt 214.884. számú körrendeletét, amely utasítja a pénzügyigazgatóságokat, hogy a püspökségek, egyházközségek és egyházi intézmények illeték egyenérték adóját csak akkor hajtsák be, ha a fellebbezési bizottság már határozott és az általa hozott határozat jogerőre emelkedett. Akkor is csak a fellebbezési bizottság által leszállított összeg erejéig.

Gvárfás Elemér dr. és Bartha Ignác dr. személyesen meggyőződtek arról, hogy a fontos körrendeletet minden erdélyi és bánági pénzügyigazgatósághoz megküldötték.

Ezzel az eddigi sérelmes esetekben orvoslást kapnak az egyházak, míg a további panaszoknak elejét veszi a rendelkezés.

Erdőtüz Szeben megyében

A szebenmegyei Sadu község határában fekvő állami erdő kigyulladt. A Carpatina erdő-kitermelő vállalat, amely az erdőrészt kitermelni, csendőrségi segítséget kért a tüz eloltására.

CORSO

Szenzációs kettős műsor: 3 órától folytatódólagosan.

I. GOLGOTHA Főszerepben: Harry Baur, Jean Gabin.

II. Szivek csalogánya Főszerepben: Deanna Durbin & Herbert Marshall

Híradó.

A Népkegyesség gyujtéséből

Két hét múlva felépül az első ház az elpusztult Józseffalván

Az ujjáépítés munkájáról beszél Németh Kálmán dr. józseffalvai lelkész „Józseffalva népe soha sem fogja elielejteni, mit köszönhet az erdélyi magyar sajtónak“

Józseffalva...

A tűzvész által elpusztított bukovinai székely falu neve az erdélyi magyarság egységének, összefartásának és áldozatkészségének tiszta jelképévé vált. Már többet jelent, mint egyszerű helységnevet egy ország térképén: jelszóvá, emlékeztetővé magasztosult és állandó rovatok fejen ékeskedik az erdélyi sajtóban s e rovatokban tízezer nyelvi sorakozik... Nevek és számok vége láthatatlan sorban: a lelkiismeret és áldozatkészség seregszemléjén.

Amikor a Magyar Népkegyesség kiadta a jelszót: az elpusztult Józseffalvát az erdélyi magyarság áldozatkészségéből kell ujjáépíteni s a Népkegyesség megbízásából Kós Károly elkészítette az első terveket, amelyek ötmillió, hatalmas összeget mutattak, talán voltak sokan, akik kételkedtek a kezdeményezés sikerében. De amikor egyik napról a másikra százezrek gyűltek össze magyarságban áldozatkész kisemberek adományából s amikor a gyűjtés elérte s meghaladta az első milliót — a kétség is oszladozni kezdett.

Az ötmillióból már több mint kétfélmillió let együtt van és a józseffalvai úszkós romok között néhány hét óta vidám énekszó mellett kora reggeltől késő estig folyik a munka.

„... Nem vagyunk többé elesettek...“

A Magyar Népkegyesség állandóan Józseffalván tartózkodó szakemberei mellett egy fáradhatatlan, lelkes pap irányítja az elpusztult székely falu ujjászületésének nagy munkáját.

— Néha hétszámra nem kerülök ágyba, mert a munka éjjelnappal lefoglal, — mondja Németh Kálmán dr., józseffalvai római katolikus lelkész, akivel egyik kolozsvári vendéglő fehér asztala mellett az ujjáépülő Józseffalváról beszélgetünk. Egyebet nem is mond magáról, nem akar nyilvános ságot, nem akar elismerést. Annál lelkesebben beszélt a munkáról.

— Nem vagyunk többé elesettek és nem panaszkodunk. Józseffalván már nincs kétségbeesés s mindenki előre néz, mindenki bizakodik... Olyan most már a falu képe, mint valami hatalmas hangyaboly, amelyben fegyelmeyezten és céltudatosan folyik a közös munka. Pedig a csapatok a tűzvész óta sem kimélték Józseffalvát...

Tűzvész után jégverés

— Két hét óta folyt már a munka és nyolcvanezer új vályog száradt a vetőtelepen, amikor egy éjszaka hatalmas jégzivatar vonult el a falu felett. Hiába próbáltuk a körülbelül husz ház felépítésére elegendő s még alig száradó vályogokat megvédeni, az éjjeli jégverés — amire csak alig van példa, — mindent szétvert, megsemmisített, sőt a termés nagy része is elpusztult. Ez volt a kétségbeesés utolsó napja Józseffalván... Ott állunk két heti munkánk szétvert romjai felett s az emberek nem mertek a borús égre nézni: hátha újabb sors, csapás köve kékzik...

Az éjszaka emléke még mindig élénken él benne. Egy pillanatra elhallgat, gondolkodik.

— Végre megvirradt. Már reggel a templomban volt az egész falu. Nem készültem előre a beszédre, hiszen ki tudhatott előre arról, ami elkövetkezett?... De most is emlékszem minden szóra: „Két héten át dolgoztatok s hányszor jött a vályogmester: ez a sár nem jó, keverjétek újat!... Hányszor jött a pallér s belenyomta az ujját a téglába: nem jó, csináljatok újból!... Nem zugalódtatok. Most a Jósítén próbálta meg engedelmességünket s mutatott rá a munkánkra: nem jó...“

Hétfőn folytatják a román—magyar kereskedelmi tárgyalásokat

A jövő hét hétfőjén kezdik meg újból Sinaiban a félbeszakadt román—magyar kereskedelmi tárgyalásokat. A Budapestre utazó román küldöttséget I. Cristu meghatalmazott miniszter a külügyminisztérium gazdasági osztályának igazgatója vezeti.

— Másnap már dolgoztunk tovább jókedvvel, énekelve s azóta is folyik a munka lankadatlanul. Virradatkor harangszó hívja az embereket munkába s dolgoznak egymással versenyezve, trefálkozva egész késő estig.

Egy papírlap fekszik előttünk az asztalon, Németh Kálmán dr. erre felvázolja a falu térképét s megjelöli a vályogvetőtelepet.

— Kilenc csoportban folyik a munka s hetven pad mellett, mindegyiken két-két formával az aszszonyok formálják a vályogokat, amelyekből az eddigi ősi faépítkezés helyett felelünk az új házak falait.

— Mikor épül fel az első ház? — kérdezzük. Németh Kálmán dr. csillogó szemmel válaszol:

— Isten segítségével két hét múlva.

Hetven kilométerrel is eljönnek a „kalákások“

— Ebben a munkában, — folytatja Németh Kálmán dr. — nem vagyunk egyedül. Istenségi, Hadikfalva, Andrásfalva magyarjai hetven kilométeres távolságból is átjönnek egy-egy napra segíteni. Az ottani nehéz napi munka elvégzése után este szekerre ülnek s átjönnek Józseffalvára. Reggelre megérkeznek s itt pihenés nélkül munkába állanak. Ha kérdezem őket, hogy bírják-e ezt a fáradságot, csak nevetnek s versenyt dolgoznak naphosszat a józseffalvaiakkal, este pedig felülnek a szekereikre és mennek haza. Néha kétszer is átjönnek így egy héten segíteni.

— Amikor ezekről a lelkes segítő társainkról beszélek, nem hallgathatom el Elekes Dénes fiatal plébános nevét, aki negyvenöt kilométernyi távolságból jár át hozzám legtöbbször gyalog, hogy megoszthassa velem a munkát. Derék, szolgálatkés ember s örökös jókedvvel sokszor felvidít bennünket.

— Ha otthon vagyok, — folytatja Németh Kálmán dr. — naphosszat fenn ülök a toronyban, ott kopog az írógépem s onnan nézem a munkát. Mint valami óriási hangyaboly, úgy zsong, morajlik, lüktet alattam naphosszat a falu. Látom, hogyan épülnek száradó vályogból a hatalmas fa-

AZ „USZÓ SZIGET“ TÁVLATI KÉPE

(Albrecht Dezső felvétele)

lak, amelyek óriási levágós termékké formálódnak, mint valami hatalmas méhkas sejtjei.

— Ülök a torony ablakában és ilyen különös hasonlatok jutnak az eszembe. Olvasva Verne Gyula „Uszó szigetét“? Ez a sziget is ilyen hatalmas üres kockákon tartotta fenn magát a tenger felszínén. Most mi is ilyen szigetkockákat építünk...

A beszélgetés további során Németh Kálmán dr. emondotta, hogy Józseffalvát gyakran keresik fel a magyar egyházi és kulturális élet kitünőségéért is, hogy biztatást vigyenek a további munkához. A Népkegyesség társadalmi szakosztályának vezetői: Kós Károly, Albrecht Dezső, Seyfried Ferenc, minden héten kinn járnak s személyesen irányítják a munkát, de kinn járt Józseffalván Bálint József, a kolozsvári katolikus Népszövetség igazgatója is.

A „német pad“ és a „vásárhelyi pad“

Kedves történetet mond el.

— Józseffalván az alacsonyabb formájú vásárhelyi padokon készült a vályog s Elekes Dénes mindenképpen ráakart venni arra, hogy csináljunk néhány magasabb álló „német padot“ is. Hosszasan magyarázgatta, hogy ezek mellett mennyivel kényelmesebb a munka, mert nem kell akkorát hajlani. Az igazi okot azonban csak akkor mondta meg, amikor elkészültek a padok: „Ezekre a magasabb padokra asztalt is lehet majd teríteni, hát átjövünk hozzátok vendégségbe...“

Németh Kálmán dr. elveszi a jegyzetkönyvet s maga írja bele „csángó nyelven“ a történet végét:

„Arra jön a kanalacska, a kanalacska melé a tányérocscsa, kiből majd a kicsi eszik...“

A munka izgalmában sok ilyen kedves törté-

MUNKA A FORMÁZOPADON

(Albrecht Dezső felvétele)

net születik. Gyakran megesik az is, hogy a munkacsoportok tréfából ellopják egymástól a másnapra előkészített vályogsarat, ezért aztán a csoportok őrséget állítanak éjszakára a — kincs melé s mivel Németh Kálmán dr. a nagyobb teljesítmény után külön jutalmat is fizet, a józseffalvai leány nem virágot visz ajándékba a kedveséihez, hanem — sarat...

Az uszó sziget

Gépkocsival érkezett Albrecht Dezső, Seyfried Ferenc és Rätz mérnök társaságában s részt vett a vasárnapi istentiszteleten.

De akik nem mennek el személyesen, azok is számtalan tanujelét adták együttérzésüknek. A Székelyföldről egy nyolcvanhárom éves költő, Torday József — versben küldötte el köszönését a józseffalvaiaknak.

Köszönet a sajtónak

Németh Kálmán dr. végül a sajtóról emlékezik meg.

— Sokat köszönhetünk az erdélyi magyar sajtónak, amely az első percitől megértéssel kardított fel Józseffalva sorsát és ilyen szép eredményeket folytatja a gyűjtést. Kolozsváron, Brassóban, Temesváron, Aradon, Nagyváradon, Szatmáron és kis vidéki városokban is mindenütt akadtak lapok, amelyek melénk állottak és Józseffalva népe nért is fog róluk soha megfélekedezni.

Igy folyik az ujjáépítés munkája kora reggeltől napestig. A munka nem szünetel egy pillanatra sem.

Sem Józseffalván, sem a Magyar Népkegyesség ujjáépítő akciójának irányítóinál, akiknek hatalmas összegeket kell még előteremteniük, hogy az utolsó leégett ház helyébe is új épülhessen... (h.)

FORUM filmszínház. Telefon 20-10.

Ma két szenzációs film egy műsorban

I. New-York terror alatt

izgalmas gangster-film

Humphrey Bogart és George Brent-el.

II.

Az indiánok réme

Dick Foran-al, a Vadnyugat hőseivel.

Előadások: 5, 7.15 és 9.30-kor. 8-kor matiné olcsó helyarakkal.

Józseffalváért...

A bukovinai székely falu, amely mint a mesebeli phönix madár, porból és hamuból ujja éled, az erdélyi magyarság támogatásával fokozottabb mértékben épül: néhány hét múlva beköszönt az ősz, meleg álló kell az igavonó barmoknak és tüzhely az embereknek... Ha nem segítük öntudatos testvéri érzelssel a józseffalvai tragédia áldozatait, nem tudják befejezni a falu-építő munkát. Még mindig nem gyűlt össze elegendő pénz-alap amely biztosíthatja a józseffalvai tűzvész kárvallottjainak téli élet-lehetőségét. Épen ezért fokozottabb mértékben kezdjük a gyűjtés munkájához, hogy a bukovinai hegyek közé ékelts kis székely falu még a tél jötte előtt felépülhessen!

Az Aradi Közlöny szerkesztőségébe a mai nap folyamán a következő adományok érkeztek:

Eddig beküldött összeg	30.983 lel
N. N.	27 „
Kauba Irma	100 „
Összesen:	31.110 lel

Ellenforradalmárok kivégzése Oroszországban

Moszkva. A Romániával határos moldvai autonóm szövetségi köztársaságban ellenforradalmi összeesküvést fedeztek fel. Az összeesküvők ottani földbirtokosok, akik háború esetén az elleneségek akarták segédkezni nyugtani. Az összeesküvőket rendkívüli katonai bíróság elé állították, amely golyó általi halálra ítélte őket és a kivégzéseket már megtartották.

— Hétmillió leiert autókát és motorkeréknárokat vásárol a posta. Bucuresti. A postavezérgazgatóság két évvel ezelőtt 100 millió leies rendkívüli hitelt kapott különböző investíciókra, amiből 41 millió 205-258 leit nem használtak fel. A most megjelent rendeltetvény értelmében a fel nem használt összegből 34.055.258 leit a posta újabb építkezésekre, új ingatlanok vásárlására s a meglévő postahételek kijavítására, hét millió 150.000 leit pedig járművek, teherautók, motorkeréknárok és elektrokárok vásárlására fordíthat. A rendkívüli hitel keretében építi fel a postavezérgazgatóság 30.951.411 leies költségvetéssel a bucuresti-i postagarázst és műhelyt. Az ezévi június hó 15-én megtartott árlejtés eredményeképpen az építkezési munkálatok elvégzésére Prager Emil bucuresti-i vállalkozó cég kapott megbízást.

— A városi főorvos reform-terve. Cotioiu Romuald dr. városi főorvos nemrégiben készítette el évi jelentését, amelyben többek között foglalkozik a városi közegészségügy helyzetének megjavításával. A városi főorvos ennek érdekében több javaslatot terjesztett elő, amelyek közül a lényegesebbek a következők: a házasság felek esküvő előtti orvosi vizsgálata, a korcsnák létszámának csökkentése és a szenvedélyes részegesek meghűntetése. A főorvos azt javasolja, hogy a korcsnák helyett inkább szövetkezeti társaságokat, olvasókat rendezzenek be.

— Az aradmegyei prefektúra tudomására hozza a fegyverviselési engedéllyel rendelkezőknek, hogy a kék, zöld és szürke fegyverviselési illetve tartási engedélyeket, amelyeket 1938. március 31-től 1939-ig bocsátottak ki, az érvényesség meghosszabbítása végett be kell mutatni Ecéből az összes érdekeltnek 1939. szeptember 15-ig jelentkezzenek a vármegyeháza egy kérvénnyel, amelyet a csendőrpáncsnokság vagy a rendőrség véleményezésével kell ellátni. Ugyancsak csatolni kell a fegyverviselési, illetve a tartási engedélyt is. Az évi látványosságok emulasszása a jelzett határidő lejártá után maga után vonja az engedély megsemmisítését.

— Leopárd- és majomkaland az őserdőben. Rendkívül érdekes cikkben számol be Tolnai Világpiac legújabb száma egy amerikai vadász izgalmas kalandjáról, mely az afrikai Kongó-vidék egyik őserdejében játszódott le. Ez a kaland drámai menekülés volt a halál torkából. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a rendkívül érdekes cikkek és a nagyszerű folytatásos regényen kívül gazdag rejtélyrovatot és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

— Ingyen mozielőadást rendez Szent István napján a Színházi Magazin. Szent István napjának délelőtti kerületi kiosztására a Színházi Magazin 10.000 pengős rejtélypályázatának díjai a Színházi Magazin mozimatinéján, amelyen a lap minden olvasóját szívesen látja. A matiné részletes programját és a pályadíjak kiosztásának módját a Színházi Magazin uti száma ismerteti, amely a szokottnál is gazdagabb tartalommal jelent meg. Színes és érdekes riport foglalkozik a Szent István ünnepek immár klasszikussá vált program pontjával, a Gyöngyösbokrétaival, gyönyörű képeket közöl a magyar vidékek népviseletéről képes riportot Muráti Lili nyaralásáról, Bori nőről, a kalocsai festőasszonyról, a debreceni nyári egyetemről és az ott tanuló rengeteg külföldi diákról és diáklányról. Párisi levelet az új őszi divatról és még sok érdekesebbnél érdekesebb riportot és cikket, amely a Szent István héti számot valóban ünnepi számmá avatja. A lap ára külön gyermeklappal, rádió, kotta- és kézimunkamelléklettel csak 20 lel.

Vásárhelyi János református püspök Bucurestiben tárgyal a kényszernyugdíjazások visszavonása érdekében

Nincs elég nyugdíjalap és kinevezhető új felekezeti tanerő

Kolozsvár, Vásárhelyi János református püspök Laár Ferenc és Mester Mihály egyházi tanácsosok társaságában Bucurestibe utazott, hogy az illetékes minisztériumban a nyugdíjtörvényről tárgyaljon. A legújabb nyugdíjtörvény ugyanis kényszernyugdíjba küldi azokat a felekezeti tanárokat, akik betöltötték 60-ik életévüket és azokat a tanárokat, akik elérték az 57-ik életévet és 35 évi szolgálatot rendelkeznek. Ez a kormányintézkedés súlyosan érinti a kisebbségi egyházakat, mert egyrészt egyszerre nem tudnak annyi tanárt és tanítót nyugdíjazni, amennyit a törvény megkíván, másrészt pedig — néldául az unitárius egyház — nem tudja a megüresedett tanári állásokat betölteni. A végzett tanárelőttek nagy része

ugyanis nem rendelkezik képesítési vizsgával, amelyet le kell tenni a tanári állás elnyeréséhez. A vizsga az állam megbízottai előtt történik, de a bizottságot a kormány a kisebbségi egyházak többszörös közbenjárása ellenére eddig még nem hívta össze. Nagy gondot okoz a kisebbségi egyházaknak az is hogy nincs megfelelő nyugdíjalapjuk. A kényszernyugdíjba küldött kisebbségi tanároknak — tekintettel nagy számukra — nem tudnak olyan nyugdíjalapot állítani, amelyből öregségükre meg tudnak élni.

Az érdekelt nagy várakozással tekintenek Vásárhelyi János református püspök fővárosi tárgyalásainak kimenetelére.

Rekvirálási kormányrendelet

A Monitorul Oficial közleménye a rekvirálási tárgyokról és az időpontról

Bucuresti. A Monitorul Oficial tegnapi száma közli a nemzetvédelmi minisztérium rendeletét, amely a rekvirálásokról vonatkozik. Rekvirálhatók az állatok és állati vontatású kocsik, lőszer-számok, kerékpárok a vonatkozó törvény 70-90. szakaszai alapján, kötszerek, gyógyeszközök, szegedrók, autók stb. Az összeírást szeptember 1-től 30-ig és október 20-tól november 20-ig végzik.

Huszonöt ágyas járványosztállyal egészítik ki az aradi központi kórházat

Jóváhagyta az egészségügyi minisztérium az aradvárosi főorvosi hivatal tervét

Aradváros főorvosa, Coțoiu Romuald dr. az egészségügyi alap költségvetésének elkészítésével egyidejűleg részletes munkatervet is dolgozott ki, amelyet jóváhagyás végett elküldött az egészségügyi minisztériumba. Ennek a tervnek egyik fontos pontját képezi a járványkórház kérdése. A főorvos rávilágított arra, hogy Aradon csupán a gyermekkórháznak van járványosztálya, míg a felnőtt ragályos betegek elszigetelése nehézségekbe ütközik. Aradváros egészségügyi érdekei tehát min-

den körülmények között meg kívánják a járványosztály építését és berendezését.

Az egészségügyi minisztériumból most a főorvosi hivatalhoz jelt érkezett, amelyben közlik, hogy a minisztérium jóváhagyja a központi kórház járványosztályára vonatkozó tervét. Eszerint az aradi központi kórház mellett egy emeletes járványosztály épül, amelyet huszonöt ágyval látnak el. Mihelyt a teljes egészségügyi alap költségvetésének jóváhagyása megérkezik, hozzákezdnek a járványosztály építkezési munkálataihoz.

— Trimbitoni Felicia emlékezete. Az egy évvel ezelőtt tragikus körülmények között elhunyt Trimbitoni Felicia halálának évfordulója alkalmából vasárnap délben fél tizenkét órákor gyászistentiszteletet tartanak a görög katolikus templomban.

— Kivirázzának a falak Bori néni keze nyomán. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb uti száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmroportot, divat és szépségápolási fejezeteket és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

Szombaton és vasárnap játszik Betegh Béby a kertszínházban

A színtársulat bucsuelőadása.

A nagy sikerrel vendégszereplő Mihályi társulat augusztus 24-én, csütörtökön befejezi vendégjátékát. A színház igazgatósága a hátralevő napokra olyan műsort állított össze, amely csak fokozza azt a nagy érdeklődést, amely az összes előadásokat kísérte.

Szombaton és vasárnap Harmath Imre és Budai Dénes nagyoperettje, a „Szonia” kerül színpadra Betegh Bébyvel a főszerepben. A kiváló művésznő vendégjátéka az évad kiemelkedő eseménye. Betegh Béby egyéniiségéhez illő szerepében fővárosi levegőt fog árasztani a színpadon. Mellette nagyszerűen érvényesül a széphangu Haller Sándor, a fiatal nagyherceg hálás szerepében, Varga Ilona mint Nadia táncosnő, Sugár Jenő mint balettmester, Rácz Nelly, Mihályi, Lukács, Kovács viszik sikerre a nagyszerű operettet, amelynek lebilincselő, szellemes cselekménye és gyönyörű zenéje biztosítja a legkitünőbb szórakozást.

Kedden este: Felhő Ervin jubileuma. A társulat múltó keretek között ünnepli meg Felhő Ervin huszéves színesi jubileumát, amelynek során a jubiléum saját revüoperettje, a „Botrány a színházban” kerül színpadra. Az ünneplés előadást élénk érdeklődés előzi meg, ami természetesen is, mert mindenki jelen akar lenni a legnépszerűbb és legkedveltebb színművész jubileumán. Izgalmas cselekmény, látványosság, ragyogó humor, sok tánc, remek zene tölti be a revüoperettet, amelynek főszerepe Felhő Ervin legjobb alakítása.

Hétfőn este zónaelőadásban (17 és 27 leies helyárrakkal) Kéknefelejt szerdán este: „Szonia”, csütörtökön este utolsó előadás: Paprikáscsirke.

Rejtélyes diplomáciai aktalopás Szófiában

Szófia. A bolgár fővárosban rejtélyes eset történt. Csütörtök este a szófiai román követségben ismeretlen férfi jelent meg, aki feltűnően hasonlított a követség futárához. Kérte, hogy a futár csomagját adják át neki, mert sürgősen el kell utaznia. A csomagot gyanútlanul átadták és alig félóra múlva megjelent a követségen az igazi futár és csak ekkor vették észre a tévedést. A követ és a futár gépkocsiba ültek és azonnal a rendőrségre mentek, hogy az eseményről bejelentést tegyenek. Amíg a követ felsietett a rendőrség főnökéhez, a futár a gépkocsijában maradt és öngyilkosságot követett el.

A párisi Havas ügynökség szófia jelentése szerint Paulien román vezérkari százados csütörtökön délután elhagyta a követség épületét, hogy Belgrádba utazzék. Amikor autóján a pályaudvarra hajtott, akkor vette észre, hogy egy fontos csomagja hiányzik. Visszasiertett a követségi palotába, ahol ekkorra a csomag nyomtalanul eltűnt. A követtel együtt a rendőrségre hajtattak, ahol a követ bejelentést tett az eseményről. Eközben Paulien százados az autóban föbelőtte magát.

— Koszorúmegváltás. Fogel Lászlóné ravatalára szánt koszorúmegváltás címen a Szeretetház javára az alanti adományok folytak be: Pika Sándor 200, Schuller Józsefné 100, Glück Andor 100, Fuchs László és neje 100, Róth család 100, Szegő Nándor 100, Weisa Bódog 200, Buzás Pál 200 leit.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VOJTEK gyógyszerár, Bulev, Regina Maria
DANCIU gyógyszerár, Piața Mihai Viteazul
BERNATH gyógyszerár, állomással szemben
BERGER gyógyszerár, Saguna-ut.

Az aradi református egyházközség előkeelő vendégei

Az első őszi hónapban, szeptemberben érdekes angol vendégek érkeznek Romániába: az „Alliance of Reformed Churches”, vagyis a református egyházak világszövetségének kiküldötti látogatják meg a romániai reformátusokat, hogy tájékozódjanak az ország területén élő reformátusok viszonyairól.

Ebben az évben az angol presbiteri református egyház moderátora (püspöke) J. M. Richardson érkezik Romániába W. Hamilton skót lelkész a presbiteri világszövetség főtitkárával kíséretében. A két református főpásztor európai körutja során látogatja meg az erdélyi reformátusokat is. Szeptember 12-én érkeznek az országba Orsován keresztül és még ugyanezen a napon Aradra utaznak, ahol a református társadalom nagyszabású ünnepélyes fogadtatást készít elő. Az angol presbiteri református egyház moderátora, J. M. Richardson, az aradi belvárosi templomban istentiszteletet tart és beszédet mond, amelyet magyar nyelven is tolmácsolnak majd a gyülekezetnek.

Az angol vendégek aradi tartózkodásuk után, szeptember 14-én már Kolozsvárra utaznak, ahol meglátogatják majd a református iskolákat, teológiát is. Kolozsvárról szeptember 15-én utaznak Nagyváradra, ahol valószínűleg esti istentisztelet keretében prédikálni fognak.

A presbiteri világszövetség főtitkára W. Hamilton skót lelkész már többször járt Romániában, de a presbiteri világszövetség főpásztorát először üdvözölhetik a romániai reformátusok.

Az angol vendégek ünnepélyes fogadtatására úgy az erdélyi, mint a királyhágómelléki református püspökség megtette az előkészületeket.

Irtózatos tüzvész

pusztított Románszentgyörgy-fürdőhelyen

Tizenhét ház porráégett

Románszentgyörgy. A naszódmezei Románszentgyörgy-fürdőben borzalmas tűz pusztított, amely porráégett tizenhét házat. A leégett házak között van a csendőrszoba a község háza és az adóhivatal. A rettenetes szélben a tűz egyre jobban terjedt és a község lakossága hiába küzdött a vésszel. Jó idő múlva megérkeztek a beszercei és a naszodi tűzoltók, akik azután hosszas munka után elfojtották a tüzet. A tüzoltást erősen akadályozta a vízhiány.

Románszentgyörgyre megérkezett a beszercei tűzvész és a csendőrszázad parancsnoka, akik megkezdtek a tűzvizsgálatot. A tűz nagy pánikot keltett a fürdőhely vendégei között. A tűzoltók megérkezéséig a tűzoltási munkálatokat a község lakossága végezte a csendőrök és a társadalmi szolgálat öt működő ifjai vezetésével.

Az új telekparcellázásokat

részleges városrendezési tervek keretében engedélyezik

A belügyminisztérium 8216—1936. szám alatt a királyi széktartóságok útján nagyfontosságú körrendeletet intézett a városi vezetőségekhez az új parcellázási előírásokkal kapcsolatban. A közigazgatási törvény szerint tudvalevőleg telekparcellázások a jövőben csak a városrendezési tervekkel összhangban végezhetők, viszont a parcellázási tervek csak akkor hagyhatják jóvá, ha a kérdéses területen már elvégezték és át is vették a vízvezetékekkel, csatornázással, kövezéssel és világítással kapcsolatos közműveket. Csak hogy a leg több város még nem készítette el a városrendezési tervet, mert nincs rá pénze, másrészt pedig a szisztematizálási tervek kidolgozása és azok jóvá hagyása hosszabb időt igényel. Ez az oka annak, hogy a városok az utóbbi időben nem engedélyezhettek telekparcellázásokat. A most kiadott belügyminiszteri rendelet közli a legfelsőbb városrendezési bizottság hozzájárulását ahhoz, hogy a városok részleges szisztematizálási terveket készítsenek és ezeknek a keretében hagyják jóvá a telekparcellázásokat. A városvezetőségek behát dolgozzanak ki egy szisztematizálási programot, amely ezeknek a terveknek alapját képezi. Egyelőre tervvázlatot készítsenek, határoldják meg benne a város területét, valamint a város azon részeit, ahol egészében, vagy részlegesen vízvezeték, csatornázás, világítás, kövezés van, valamint jelöljék meg a lakosság eloszlását városnegyedek és sűrűség szerint. Mindezek alapján készítsék el a városok a részleges szisztematizálási tervet és az új feltételek szerint engedélyezzenek parcellázásokat és építkezéseket.

SPORT KÖZLÖNY

Az AMTE csapatának egyrésze pénteken már edzésbe állott

Négy játékosal bizonytalan csak már a helyzet — Arad sporttársadalma az AMTE mellé állt

Jelentettük, hogy az AMTE vezetősége a játékosokkal egyéni megállapodásokat igyekszik kötni és így akarja szezonkezdesre az összes függőben lévő ügyeket elintézni.

A megállapodások nagyrészt megtörténtek, csupán négy játékos helyzete bizonytalan. Azok a játékosok, akik hosszabb szerződéssel rendelkeznek, azoknak a szerződés szerint fut tovább a egyesülettel való megállapodásuk azok a játékosok, akik szerződés nélkül játszottak, az új megegyezés értelmében start-pénzt fognak kapni a szezonban.

A start-pénzt olyan összegben állapították meg, hogy megfelelő lehet a játékosoknak. A négy játékos: Szabó Béla, Léb, Kovács és Gerold előreláthatólag szintén megegyezik az AMTE-val és akkor a régi csapat veheti fel a Nemzeti Bajnokságban a küzdelmeket.

Kiderült, hogy a Gloria CFR ajánlata komolytalan volt s az AMTE, Slivác eladása esetén

nem tudna olyan összeget elérni, amellyel segítve volna és amelyből ugyanakkor másik játékos vásárolhatna.

Eppen ezért egyelőre lemondott a játékos átadásáról és így Slivác játszik háttvédel a szezonban. Miután a meginduláshoz mégis kell anyagi alap, társadalmi uton hozzák össze a szükséges összeget és már most oly hajlandóság mutatkozott meg hogy most már, — mint ezt már tegnapi lapszámunkban is leszögeztük — végre elsimul minden akadály az AMTE indulása előtt.

A pénteki edzésen már a legtöbb játékos részt vett, ami természetesen a vezetőséghez intézett levél tárgytalan voltát igazolja. Rendkívül nagy kedvvel és igyekezettel végezték a különböző gyakorlatokat. Vasárnap előreláthatólag a Gloria ellen játszik az első csapat, ugyanakkor egy kombinált együttes Resicára utazik el, hogy edzőmérkőzést játsszon az UDR-rel.

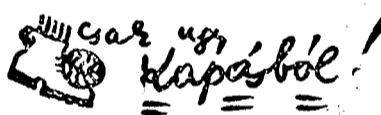
A Jugoslavia háromnapos bucuresti-i vendégjátéka

A Ripensia, a Rapid és a Venus lesz a belgrádi csapat ellenfele — A Venus éjszakai mérkőzést játszik kedden

Bucurestiből jelentik: A három nagycsapat: Venus, Rapid és Ripensia megállapodott a belgrádi Jugoslavia csapatával háromnapos vendégjáték megtartására. Jugoslavia szombaton, vasárnap és kedden mérkőzik Bucurestiben és ezek a nemzetközi küzdelmek jelentik a tulajdonképpeni idénynyitást.

A Jugoslavia szombaton a Ripensival kerül

szembe, vasárnap a Rapid FC-vel és miután a Venusnak vasárnapra Ploiestiben az ottani Tricolor CFPV revánsmérkőzése van lekötve, kedden találkozik a Jugoslaviával. Az érdekes összecsapásokra nagyban készülődnek a bucurestii csapatok, valamint a Ripensia, miután a bajnoki szezon előtt ez az utolsó jelentősebb erőpróba. A Venus kedden egyébként éjszakai mérkőzést játszik a kitűnő Jugoslaviával, villanyfény mellett.

A brassói lílusági laodarugó bajnokságok során Bucuresti csapata 2:0 (2:0) arányban legyőzte az lílusági országos válogatottat.

A keddi Venus—Jugoslavia mérkőzésen a bajnokságot egy idegen játékost próbált ki. Az idegen játékos kilitét illetően a Venus vezetősége a legmélyebb hallgatásba burkolózik.

Moti Snakow meghívást kapott Belgrádba. Az ökölvívóknak a jövő hét folyamán utazik a Jugoszláv fővárosba.

Lehetséges hogy augusztus 27-én Bucaresten találkozik Harbiz és Lanzi 500 m-es távon. Ha tényleg lebonyolítják a versenyt, úgy valószínűleg egy új csúcsteljesítménnyel lesz gazdagabb az atlétika.

Az A) ligában tudvalevőleg vasárnapra egy hétre kezdődnek a küzdelmek. A fővárosban három mérkőzést bonyolítanak le. Ekkor kerül sor az U. Tricolor—Victoria, Sp. Studentesc—CAMT és az FC Rapid—Gloria közti küzdelmekre. A két utóbbi mérkőzést közös rendezésben tartják meg a gloriestii stadionban. Aradon a Venus és az AMTE találkoznak.

Utazások

le ben tizethetők részvételi programmal a

New-yorki Nemzetközi Kiállításra

Beiratkozások:

HOLLAND-AMERIKA-LINIE

ARAD, Bul. Regole Ferdinand 9. — Telefon: 21 77
BUCURESTI, Cal. Victoriei 70. Et. I. — Tel. 4-41-65

Készül az új játékvezetői szabályrendelet

A szövetségi bírák névsora

Néhány nap múlva megjelenik az új játékvezetői szabályrendelet. Az egyik főpontja a készülő szabályrendeletnek az, hogy A) divíziós mérkőzést csupán szövetségi bírák vezethetnek. A szövetségi játékvezetők száma rendkívül csekély és ezeknek névsora a következő: Moraru, Denis Xifando, Costel Radulescu, Miti Niculescu, I. Ceureanu, Jean Petrescu, P. Kroner, Tica Ilescu, Vuia kapitány, dr. Gabriel Russu, A. Ritter, V. Braida, Milivol, Ciurel, Sepi Silviu, Jonescu Tope és Tunea. Egyetlen aradi játékvezető sem szerepel a névsorban és egyetlen ismert magyar név sem!

Edzőmérkőzést játszottak a magyar válogatott-jelöltek

A magyar válogatott készülődik a varsói magyar—lengyel válogatott labdarugó mérkőzésre. Szerdán nagyszabású edzést tartottak. Két csapat került szembe egymással és a szövetségi kapitány a két csapat különféle játékerőt képviselő játékosból állította össze. Az összeállítások a következők voltak: Fehéringesek: Szabó — Szebehelyi, Bíró — Szalay U, Szücs, Dudás — Adám, Vincze, Zsengellér, Tóth, Gyévtai. Pirosingesek: Tóth — Szalay N., Fekete — Odry, Sós, Balogh N. — Váradi, Sárosi dr., Cseh, Kiszely, Tóth.

A pirosinges csapat 8:4 (2:1) arányban győzedelmeskedett. A szövetségi kapitány szerint sok a formánkülső játékos és a válogatott összeállítása még teljesen bizonytalan.

O A gödöllői nemzetközi teniszversenyen kedden csak egy mérkőzést játszottak le az eső miatt. Csikó Dallos dr.-t 6:8, 6:4, 6:3 arányban győzte le A versenyeket ma folytatják.

O Ujabb világrekordokat hitelesített a nemzetközi uszósövetség. A nemzetközi uszósövetség legutóbbi ülésén a következő eredményeket hitelesítette világrekordoknak: 500 m.-es mellúszás: Heina német, 7 p 12 mp. 200 m.-es mellúszás: Balke német 2 perc 37.4 mp. 4x100 m.-es gyorsváltó: Németország (Plath Langwitz, Heibel, Fischer) 4 perc 00.5 mp. A mellúszók eredményeiket 33 egyharmad m.-es medencében érték el, gyorsváltó 50 méteresben.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A temestartományi pénzügyi vezérfelügyelő:

A pénzügyi tisztviselő tartsa tiszteletben az adófizetők jogait!

Tantu Vasile, Temestartomány pénzügyi felügyelője, az utóbbi időben személyesen vizsgálta felül több olyan panaszt, amelyet a helytartóság területéről adófizető polgárok adtak be egyes pénzügyi tisztviselők tulkapásai ellen. A vezérfelügyelő vizsgálata során megállapította, hogy egyes tisztviselők valóban nem teljesítették az előírt módon köteleességeiket.

Erre való tekintettel a vezérfelügyelő körlevelet intézett a tartomány pénzügyi tisztviselőihez, akiket arra int, hogy működésük során szigorúan tartsák be a törvény intézkedéseit és úgy az állam érdekeit, mint az adófizető jogait tartsák tiszteletben. Külön kifogásolta a pénzügyi vezérfelügyelő, hogy egyes tisztviselők az adófizetőket olyan ügyekben,

amelyek elintézése saját hatáskörükbe tartozik, indokolatlanul magasabb hatóságokhoz utalják és ezzel csak az ügyek elintézését késleltetik. A körlevél figyelmezteti a pénzügyi tisztviselőket, hogy a hivatalos órák alatt kötelesek az adófizetők rendelkezésére állani minden olyan ügyben, amely a törvény és a szolgálati szabályzat előírásai szerint hatáskörükbe tartozik.

Végül a vezérfelügyelő közli a pénzügyi tisztviselőkkel, hogy a minisztérium és a büntető hatóságok szigorúan megtorolják mindazokat a visszaéléseket, amelyeket akár az állam érdekeivel, akár az adófizetők jogaival szemben esetleg elkövetnek. A körlevelet Temestartomány külső pénzügyi szolgálatának összes tisztviselői megkapták.

Egymilliárd lei értékű mezőgazdasági gépet vásárol a kormány Németországból

Bucuresti. A nemzetgazdasági minisztériumban tegnap értekezletet tartottak, amelyen a német ipar megbízottalval tárgyalást folytattak arról, hogy Románia milyen feltételek mellett vásárolhat Németországtól 1 milliárd lei értékű mezőgazdasági gépet.

Tovább tart a készbőrök drágulása

Zsirosbőrökben állandó hiány van a piacon

A bőrpiac az áremelkedés változatlanul tart. Egy hét lejörgása alatt az 1-2 leles emelkedés úgy látszik szinte állandósul. Ez a körülmény teljesen elsorvasztja a vásárlókedvet. Azok a kisiparosok, akik eddig nagyobb mennyiségben vásároltak bőrt, mostanában még heti szükségleteiket is két részletben szerzik be, mert abban reménykednek, hogy a magas ár nem tartja sokáig magát és hogy a talp- és bőrarakban esés lesz. Erre azonban a jelenlegi körülmények között aligha lehet számítani. Részletes árak a következők: Miess és Scherg-talpbőrök

detailára 250-258, talpnyak (Miess, Scherg) 160-165, talp alj 150-155, talpbélés alj 150-158 lei különként, boxbőrök: 65-70 lei kvadrátonként, sportbőrök: szentágotai barna 68, marosvásárhelyi Monopol 66, kolozsvári Rendor barna 65 lei kvadrátonként, vikszos bőrök kilója 270-310. A zsirosbőrökben hetek óta tartó hiány nem enyhült. A bőrkereskedők raktárában csak egészen lényegtelen mennyiségek vannak. Beszerzésük nagyon nehéz. Árak: szatmári Kondor 260, segesvári Adjeff 300, belöldi sevró 80-100, külföldi sevró 90-100 lei, lakk 115 lei kvadrátonként.

Nyersanyaghiány miatt 30 százalékkal csökkent a textilipar termelése

A pamutfonal-behozatal nehézségei súlyos helyzet elé állították a hazai szövőipari vállalatokat, melyek nyersanyaghiány miatt kénytelenek voltak termelésüket csökkenteni.

A román konjunktúra-kutató intézet legutóbbi jelentése szerint a textilipar termelési indexszáma az idei év első négy hónapja alatt a következőképpen alakult: januárban 146, februárban 188, márciusban 194, áprilisban ezzel szemben 133. Így tehát április havában a textilipar termelése kéreken harminc százalékkal esett vissza.

A gyárak ugyanis csak igen nagy nehézségek mellett tudnak külföldi nyersanyaghoz, helyesebben pamutfonalhoz jutni. Régebben ugyanis Romániának ezt a szükségletét Ausztria, majd Csehszlovákia látta el. Ma mindkét állam a német birodalom keretei között él. Németország pedig pamutfonal-termelését saját textiliparában használja fel s exportra csak igen kis mennyiséget enged.

A romániai textilgyárak pamutfonalbehozatala az idei év első négy hónapja alatt a megelőző évhez viszonyítva kerek 25 százalékkal esett vissza.

Súlyosbítja a helyzetet az a tény, hogy a hazai pamutfonódák maguk is nyersanyaghiánnyal küzdenek és így a belöldi textilgyárakat nem tudják a kivitel terén előállott hátrányos helyzetért kárpótolni.

Bucuresti-i jelentések szerint az angol fonódák több képviselője jelenleg a fővárosban tartózkodik, ahol az angol fonal behozatalának megszervezése érdekében folytatnak tárgyalásokat. Ennek az ízletágnak a kiépítéséhez az Anglia által Romániának nyújtott 5.5 millió fontos köl-

csön keretei között meg van a kellő anyagi fedezet is. Szakkörökben remélik, hogy a megbeszélések kielégítő eredménnyel végződnek és a román textilipar felszabadul az állandó nyersanyaghiány gondjaitól.

Új, ezüst 250 leies ércpénzek kerülnek forgalomba

Bucuresti. Augusztus 21-én a kincstár ezüsből készült 250 leieseket hoz forgalomba a múlt év augusztus 16-án bevont 250 leiesek helyett. Az új 250 leiesek nem hamisíthatók.

Aradi hetipiaci árak

Az aradi hetipiácra a következő árak alakultak ki:

Zöldspiciac: Édes zöldpaprika drb. 0.20-0.25 leu, csipős zöldpaprika 0.10 leu, ujbungonya kg. 3 lei, hagyma 2, főzni való tök drb. 3-4, zöld bab kg. 10-12, fehér bab 10, torma drb. 2-3, lenese kg. 7, répa kötege 2-3, paszternák 2, petrezselyem 2-3, paradicsom kg. 3-3.50, kék paradicsom drb. 3-6, fokhagyma kg. 8, leveles káposzta drb. 2, kelkáposzta 5-7, levesbe való zöldség kötege 3, uborka 100 drb. 15-25 lei.

Tej és tejtermékek: Tehénúró kg. 14 lei, juhtúró 34, tej literje 5, savanyu juhtej 14, tejfel 40, vaj kg. 70-80 lei.

Gyümölcspiac: Alma kg. 3-5 lei, hámozott dió 76, körte 6-12, őszi barack 12-40, szilva 3-5, görög dinnye kg. 2-2.50, sárga dinnye 3-3.50, szőlő 8-12, citrom drb. 4-5 lei.

Baromfiac: Tyúk párja 90-130 lei, kövér liba 340-400, sovány liba 200-240, csirke 40-80, galamb 15-20, kövér kacsza 160-180, sovány kacsza 80-100 lei. Tojás drb. 1.70 lei.

Nagyjelentőségű gazdasági intézkedéseket hozott a kormány

Bucuresti. A nemzetgazdasági minisztériumban tegnap értekezletet volt, amelyen a német ipar képviselői is jelen voltak, hogy a román mezőgazdák részére szükséges mezőgazdasági gépek behozataláról folytatassanak megbeszéléseket a német-román gazdasági egyezmény alapján.

A pénzügyminisztérium közvetlenadó-osztálya szigorú rendeletet adott ki a pénzügyi kihágások üldözésére. A rendelet értelmében az adóhivatalok főképpen a fizetési adók és a tőkekamat adók behajtását fogják szorgalmazni. A minisztérium a megfelelő ellenőrző közegek útján felülvizsgálja úgy a tőkekamat-adó kivételeket, mint a fizetési adók behajtását.

A vasut új árszabályt létesített a bizusszálításra. Az árszabály száz kilogrammot vesz alapul a különböző határállomások relációjában.

Szeptember 12-én Belgrádban konferenciát tartanak a dunai hajózás ügyében. Az értekezleten Románia, Jugoszlávia és Magyarország képviselői vesznek részt.

= 15 MILLIÁRD LEJRE RUGÓ ÚJ BERUHÁZÁSOKRA VOLNA SZÜKSÉGE A MEZŐGAZDASÁGNAK. A romániai mezőgazdasági termelés megjavításáról érdekes tanulmányt írt a chisinaui gazdasági felsőiskola egyik tanára. A tanulmány szerint az ország mezőgazdaságának további 15 milliárd leinyi beruházásra volna szüksége ahhoz hogy a termelés a nyugati államok színvonalát elérje. Ha elgondoljuk, hogy ugyanakkor az ország mezőgazdaságának egész mai beruházását 15 milliárd leire értékelik, elgondolhatjuk, hogy a termelés ilyen arányu megjavításához tulajdonképpen a beruházott tőkék mekkétszerezésére volna szükség.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Eszakamerikai gyorsszolgálat minden csütörtökön

HAMBURG BÓL
NEW YORK BÓL

Southampton és Cherbourg érintésével a „New-York”, „Hansa”, „Hamburg” és „Deutschland” gyorsjárásokkal.

Neu gondolná, hogy aitt tengeren van...

A Frahm-féle gyorsjáró készíti a hajó nyugodt menetét biztosítja. A kényelmes kabinok a változatos ízléssel berendezett társas helyiségek az utazást kellemessé teszik. Kérdezze a HAPAG számos barátját: mély utazásunk ma is a mi hajóinkon? Mert igéreteinket a valóság még messze felülmúlta.

Utazási és látogatási utazások

AMERIKÁBA minden időtartamban és árban

Mindig jól utazik a

Hamburg-Amerika Linie
hajóin

Információkkal szívesen szolgál a

Hamburg-Amerika Linie SAR
képviselete

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24.

Telefon 10-86.

Nem engedélyez a CFR kedvezményes fuvardiját a dinnyeszállításra

A közelmúltban az aradi Kereskedelmi és Iparkamara emlékirattal fordult a CFR vezérigazgatóságához...

A CFR vezérigazgatóságától most érkezett meg Aradra a válasz és ez közli, hogy a vasutak nem járulhatnak hozzá a fenti kérdés teljesítéséhez.

Németország 200-250 vagon ajmát akar Romániában beszerezni. A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint a német kormány romániai almavásárlási célokra 500.000 márkás kontingenst engedélyezett.

Elköltözött Aradról az „Azuro”-gyár. A közelmúltban ismételt is megemlékeztünk róla hogy több nagyobb iparvállalat elköltözött Aradról.

Megkezdődött Kárpátalja iparosítása. A magyar országai gazdasági szaklapok jelentései szerint Kárpátalja iparosítása nagy léptekkel halad előre.

UI SZÁLLÍTÁSI DIJSZABÁST ÁLLAPÍTOTT MEG A VASUT A KIVITELRE KERÜLŐ BUZA SZÁMÁRA. A CFR mázsánként a következő szállítási díjszabást állapította meg...

TOVÁBBI 15 UI TÁVIRATI TIPUST VEZET BE A ROMÁN POSTA. Tudósítónk jelenti: Ismeretes hogy a romániai postaszolgálat ez év április 1-től nemcsak a távirati díjszabást mérsékelte...

Világvárosi forgalom az aradi repülőtéren

Naponta halljuk városunk felett a repülőgépek zúgását és a zsufolóság felt zsurke autót, amely a repülőtérre röpi az utasokat.

Arad már két év óta bekapcsolódott az országos és nemzetközi repülőforgalomba. Észrevehetően emelkedik az utasok száma, hiszen a gyorsaságon kívül még más előnyei is vannak a légi járműveknek.

Éz Egyesült-Államok öt állama elhatározta, hogy üzemem kívül helyezi olajforrásait

Newyork. Az Egyesült-Államok öt állama: Oklahoma, Texas, Arkansas, Kansas és New-Mexikó elhatározta, hogy egyelőre üzemem kívül helyezi olajforrásait...

Aradi gabonapiac. Az aradi gabonapiacra búzában nagy volt a felhozatal és a felhozott áru nagyrésztét a „Zorile” szövetkezeti központ vásárolta fel...

Rádióműsor

Romániai időszámítás. SZOMBAT, AUGUSZTUS 19.

Bucuresti. 7: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények...

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Országos Postászenekar.

Budapest II. 19.35: Magyar nótast. 20.30: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek. 21.20: Várhegyi Antal orgonái.

Belgrád. 13: Népies zene. 14.10: Rádiózenekar. 14.55: Lemezek. 15.20: Operettáriák. 18.45: Lemezek. 20.05: Népszerű zene.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, furdó és gyóghely hirdetések szavankint 1 leu.

ELLÁTÁS

1-2 diákleány családi otthonra talá uricsaládnál központban. Cim a kiadóban. 3667

ALKALMAZÁST KERES

Irodai teendőben, valamint pénztárkezelésben könyvelésben teljesen jártas irodakísaszonny, aki kitünő referenciákkal rendelkezik, megfelelő állást keres.

Főzni tudó bejárónő állást keres azonnalra. Str. Bratianu 14. 3720

ALKALMAZÁST NYER

Keresek kézimunkázni tudó fiatal lányt. Str. Teodor Serb 11, Apartament No. 4.

Masamódlány állandó munkára, jó fizetéssel felvétetik. Schön Anna, Str. V. Goldis 1.

Megbízható főzőmindentenes elsejére kerestetik. Jelentkezés délelőtt 11-12. Korányi, Str. Gheorghe-Popa 1. 3722

Vizondoláló segédet felvesz „Eli” salon Str. Marasesti 1. 3685

LAKÁS

Gyönyörű háromszobás modern lakás 1900 leiert különbejárattal kiadó. Str. Scaevola 14. 3708

Háromszobás fürdőszobás, összkomfortos lakás azonnalra kiadó. Str. Granicerilor 8. 3719

Kiadó 2 garzonszoba fürdőszobával szeptember elsejére. Str. Duca 7. 3716

Egy gyermekes család keres két butorozott szobát fürdőszobával, konyhasználattal szeptember 1-re. Cimeket a kiadóba kérünk 3681

VÉTEL-ELADÁS

Eladó 4 darab összesen 120 hecto tölgyfából készült szilváskád. Cim: Borbély Ferenc, Arad, Str. Balasa 22. 3715

Téglát és méteráru szaluzódeszkát, használtat vennék Str. Sft. Gheorghe 46.

Világmarkás Steinweg zongora rövid, fekete, angolszerkezetű, ui gyönyörű kitételben, eladó, esetleg részletre. Freund Timisoara, I. Str Turin 6. 3714

KÜLÖN PÉLEK

Halálése! elutazás költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ócska butorokat, ruhaneveket, ágyneműt, matrácot, szőnyeget, varrógépet, egész lakberendezést, rövid- és hosszú zongorákat, könyveket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlástólmit, Vásárolok lakásban és padlason heverő bármilyen felesleges holmit, lim-tomot stb. Vidékre is megyek. Cimeket lakásomra, Levelezőlap, vagy személyes hívásra házhoz jövök. Goldu-uca 5. STEINER SÁNDOR